

STARO

ARTURS BALTS

STARO

ROMĀNS

*Viss šeit publicētais ir uzskatāms par izdomājumu un
apstākļu neticamu sakritību*

ARTURS BALTS
STARO

Korektors: *Ingus Barovskis*
Mākslinieks: *Georgijs Krutojs*
Vāka autors: *Georgijs Krutojs*

ISBN 978-9934-14-942-9

© Arturs Balts, teksts, 2016
© Georgijs Krutojs, ilustrācijas, 2016
© Drukāts SIA Drukātava, 2016

www.dukatava.lv

— Zanei

Nav faktu, ir tikai to interpretācijas

— N Ī Ć E

*Sirsnīga pateicība par atbalstu
šīs grāmatas izdošanā Madaram Rozentālam, kā arī
Elēnai Mačai, Aivaram Ivanovam,
Rolandam Kivleniekm un Guntim Lejiņam.*

I daļa

MŪSU PASAULE

Ignass, diplomēts zaglis jau trešajā paaudzē, kopā ar pārinieku uz labu laimi braukāja pa attālākiem novadiem, meklējot labākās zvejas vietas. Viņš bija viens no tiem, kam patika plūkt gatavus augļus nepiepūloties tos izaudzēt.

Busiņā vienmēr bija zvejnieka rīku komplekts, guļammaisi, apkvēpuši katli. Bija ar ko aizbildināties, acis aizmālēt, arī piebāzts maks novērsa aizdomas par svešas mantas tikojumiem.

Viņa patiesās copes vietas bija pilsētnieku vasaras mājas. To bija daudz un tajās glabājās daudz vērtīgu lietu. Pēdējos gados dzīvi gan krietni sarežģīja signalizācijas un apsardzes. Te noderēja zvejnieku rīki un attaisnojums:

— Mēs, šķiet, esam apmaldījušies! Meklējam padomu, kur labākas zvejas vietas, vai, kur var nopirkt īstu lauku pienu.

Izmanīgam prātam ideju nepietrūks!

Vēl viņu interesēja vecas lietas. Neviena nenovērtēta, necila glezna nobružātā rāmī, kas mētājās kādā lauku ūķī, varēja atnest milzu bagātību. Arī mazāk vērtīgi antikvāri priekšmeti varēja ienest ko skanošu. Taču viegļas peļņas tīkotāji kā siseņi jau bija izslaucījuši visu, kas vien daudz maz vērtīgs. Par spīti tam, vērtīgas lietas saglabājās vietās, kur

nelūgtu viesi sagaidīja nikni suņi, daudznozīmīgs bises stobrs un laucinieckiski pamatīgi viesmīlīgs dūres sitiens.

Tādām vietām Ignass apgāja ar lielu likumu. Ne ar labu, ne ar ļaunu tur neko labu neizvētīt. Nobrāzts vaigs vai pat lieks caurums ādā nebija visu Luvras bagātību vērts.

Šeit viņi neredzēja neko aizdomīgu. Nesteidzīgi aplūkojuši durvis, ķērās pie darba. Tāds kā vesera belziens pa galvu iemeta nemaņā. Atjēdzies Ignass sajuta, ka skaudras sāpes plosa kāju. Saārdīta kreisā pēda mētājās iestrēgusi koka zaros!

Tā bija viņa pēda! Svelošās sāpes aizvien vairāk pārņēma savā varā.

Pārinieks Armands noasiņoja pāris soļus tālāk. Asinis burbuļodamas plūda ārā no brūces. Gaisā virmoja uzšķērstu iekšu smaka. Domas darbojās ar neticami asu skaidrību.

Bez citu palīdzības Ignasam rietošu sauli nebūs lemts skatīt. Tas bija skaidrāks par skaidru. Mobilais tālrunis nedarbojās. Te, starp pauguriem, mobilajam tālrunim nebija zonas. Mazā rācija nevilka tālāk par četriem kilometriem. Būtu pilnīgi bezjēdzīgi meklēt kanālus un lūgt palīdzību. Pašam jāsaņem sevi rokās un jāmēģina izcīnīt tiesības dzīvot. Izmisums deva spēku.

Ar jaku Ignass aptina kājas stumbeni un ar izņemto bikšu siksnu nosēja. Šokam pārejot, sāpes pieauga. Ar katru elpas vilcienu ievainojums liesmojoši pulsēja. Seju aumaļām pārklāja lipīgu sviedru tērcītes. Kāja degtin dega, un viņš divreiz iekrita nemaņā.

Katru reizi atjēdzoties palika ļaunāk. Ķermenis un saprāts kļiedza: rimsties, apgulies, neviens nepalīdzēs. Vienalga! Viņš nepadosies! Vēlme dzīvot uzmundrināja, piešķīra spēku, jo laiks nepielūdzami strauji steidzās uz priekšu. Viss notiekošais šķita nereāls murgs. Tikko bija dzīves spara pilns... Neveiksmīgais kramplauzis juta, kā asaras žņaudz kaklu, iedzēl acīs.

Ignass ar pēdējiem gribas pilieniem gandrīz jau aizvilkās līdz busiņam, kad padzirdēja piebraucošas vieglās automašīnas skaņu.

Pie viņa nesteidzīgi, apkārt lūkojoties, pienāca necila auguma vīrietis. Pāri pusmūžam. Sprigans. Bagātīgs sirmums izdaiļoja matus. Iedegusi, grumbiņu izvagota seja. Ļoti vērīgās, dzīves nogurušās acis pildīja pašpārliecinātība, slēpts spēks un dzelžaina griba. Katra kustība pārdomāta. Tas viss dvesa no šī neievērojamā vīra. No tiem, kam nav vērts otrreiz uzmet skatienu. Ar nosacījumu, ka tas notiek kaut kur citur. Ne šeit!

— Nu, kas mums te šoreiz? — vīrietis līdzcietīgi novilka. Kreisajā rokā viņš turēja pistoli. Īstu, nevis gāzes vai pneimatisko. — Bez jokiem, jaunekli, un viss būs labi!

— Mēs meklējām copes vietas... — pārvarējis sāpju reibumu, Ignass iesmilkstējās. — Un iegājām mājās apjautāties!

— Aha! Uzraksts privātipašums un aizslēgta barjera ir tās labākās copes vietas reklāmas? Zinu, zinu! Tagad parādi, kur tev nazītis, kur tev stobrs glabājas!

Ignass iesāka vaimanāt, taču aprāvās. Vien pirksti krampjaini tvarstīja gaisu.

— Varu arī iespert pa seju! Tas palīdz uzlabot saprašanu! Ne pirmo reizi to daru! — Svešinieka balsi parādījās sadistiski gavilējošas notis.

Ignass drudzaini meklēja īstos vārdus, taču, paraudzījies padevās un parādīja uz sānu kabatu. Tas bija slepkavas skatiens. Tas viņā saskatīja tikai kārtējo labpatikas avotu. Viņa nāve iedvesmoja patoloģisko slepkavu dzīvot.

Svešinieks, izvilcis laukā Ignasa nazi, neapmierināts pajautāja:

— Tikai šis šveiciešu nazis! Nu par to arī labi! Kur tavi dokumenti, nauda, mobilais?

— Klau! Nogādā slimnīcā un es neko mentiem neteikšu!

Viņa vārdi izdzisa gaisā. Atvēris muti, mājas saimnieks skāņi iesmējās:

— Šmurguli! Tevi pat morgā neviens nenogādās! Man jau ir sagatavota vieta un nedzēsts kaļķis.

To teicis vīrietis sagrāba Ignasu aiz labās rokas un nevērīgi aizrāva uz mežmalu. Tur dzīvu iemeta sausajā tualetē. Iekritis ar galvu pusšķidrajā

zampā Ignass mēģināja kliegt, taču aizrijies zaudēja samaņu. Viņš nejuta kaļķi saēdam vēl silto augumu.

— Alkatība pie laba gala nenoved! — mājas saimnieks nosmējās, tikmēr aplūkodams zagļu busiņu un savākdams visu, kas vien šķita noderīgs plašajā saimniecībā — izņēma akumulatoru, nolēja degvielu. Viņam piemita taupības gars.

Savāca arī guļammaisus, makšķernieku piederumus un dokumentus. Tos viņš vēlāk nogādās pie labi pazīstama Gaujas atvara. Nomaļa vieta, kur tas viss stāvēs, līdz kāds atradīs. Lai muļķi citīgi meklē noslikušos zivju bendes! Piesaista ūdenslīdējus, ekstrasensus, tikmēr viņš satīrīs visus galus.

Iedarbinājis dzinēju, viņš pacēla buldozera lāpstu un pagriezās busiņa virzienā. Izgrūdis zili melnus atgāzu dūmu mutuļus, buldozers žļerkstēdams kādus metrus pastūma busiņu, līdz tas saplaka prasmīgu roku vadītā tērauda monstra priekšā.

Kā ierasts viņš pareizi bija noteicis, kāpēc viņam jau otro dienu svilst ausis. Pārcilājis prātā vairākus variantus sajuta, ka tās vai deg, kolīdz iedomājās par savām lauku mājām. Nācās visu pamest un steigšus doties uz laukiem. Jau kopš bērniības viņa dzīvi atvieglāja spēja nojaust, no kuras puses nāks nepatikšanas.

Staro nebija ļauns cilvēks. Par tādu padarīja dzīve. Viņam apnika konstatēt — kārtējo reizi kāds ir pasaimniekojis viņa namā un pat saliektu naglu aizvācis. Apkārtējo zagļu apsēsts nedusmojās, bet rīkojās.

Visi vietējie zināja, ar ko varēja beigties sirojumi Staro īpašumā, jo Staro prata tik veikli izslēgt ar vienu pašu sitienu, ka pat kopā savākušies nevarēja atminēties, kā gan tas notika. Palika tikai gadījuma iekļideņi. Neviena apsardzes firma nepiekrita tādā nomalē, ar tik sliktiem ceļiem, nodrošināt apsardzes pakalpojumus. Civilizācijai beidzoties, beidzas arī tās pakalpojumu klāsts. Sargu algot arī neatmaksājās. Pāris reizes salīg tie pieskatītāji darīja vairāk raizes nekā labuma. Visvairāk viņam sirds sāpēja par tāda sarga ziemā nodedzināto simtgadīgo klēti. Uzstādīja